

man nu — og det mener jeg kan tænkes — vil søge at faa dette store Statsaktiv bedre forrentet, antager jeg dog ikke, at man vil gaa videre end til at søge at naa den Forrentning, som Staten ellers faar af de Penge, den laaner ud til forskellige Formaal, altsaa 3 pCt. Jeg erindrer godt, at en afdød Finansminister har hævdet, at dette Aktiv burde give 4 pCt.; men det er der vist ikke nogen, der venter at naa til. Men skulde vi naa til de 3 pCt., hvad vil det saa sige? Det vil i det højeste sige 6—7 Mill. paa dette Felt, og saa meget er der jo endda ingen, der tror, vi naa ved en Forandring af Taksterne; kunne vi naa 3—4 Mill., bliver det aabenbart det hele. Men saa vil man se, at ad denne Vej er det umuligt at skaffe den fornødne Balance. Det kan være en Hjælp som saa meget andet, stigende Indtægter o. s. v.; men hvis man vil være paa den sikre Side, bliver man sikkert nødt til at indrømme, at der endda bliver et Underskud paa mellem 15 og 20 Mill. Kr. — Nej, det, der har skabt det store Deficit, er jo ikke, som der fra radikal Side forsøges paastaet, de nye Forsvarsforanstaltninger, for de ere jo ikke i nogen væsentlig Grad komne frem endnu til Gennemførelse, men det er Toldlovens Svigten af de Forventninger, man havde stillet til den, de 8—10 Mill. Kr. mindre Indtægt, man faar hvert Aar som Følge deraf. Jeg har en Gang tidligere sagt og gentager det, at det er saa meget sørgelige, at Statskassen er bleven berøvet denne Indtægt, som den nu haardt trænger til, som det fra alle Sider er erkendt, at det skal være vanskeligt at paavise noget Menneske, som har haft Gavn af de Forandringer, der ere skete med Toldloven. Jeg skønner ikke rettere, end skal man naa til Dækning, kan man lige saa godt tage fat om denne Brændenælde straks og sige: Uden en Forhøjelse af Toldafgiften, maaske i Forbindelse med en Alkoholbeskatning, vil det ikke være muligt at naa til Balance i den aarlige Statshusholdning.

Disse Bemærkninger angaaende den finansielle Side af Sagen har jeg ønsket at fremkomme med. Det gør mig ondt, at jeg ikke har kunnet gøre dem blidere overfor den højtærede Finansminister, som neppe mange nære større Tillid til end jeg. Men jeg maa erkende, at hans Tale har været en Skuffelse for mig, skønt der paa den anden Side ikke er noget i det, som jeg har sagt, som er i Strid med det egentlige Indhold i Finansministerens Udtalelser. Jeg har kun villet give en saa klar og

bestemt Udlægning, at der ikke skulde tages fejl deraf.

Saa ønsker jeg at gøre et Par Bemærkninger om den politiske Stilling. Der er saa meget mere Grund dertil, som der fra forskellig Side er blevet henvist til vor — Højres — Optræden under Valgene. Jeg vil derom sige dette, at vor Optræden har været klart og bestemt dikteret — ikke, som det ærede Medlem fra Ringsted (Zahle) behagede at udtale, af Ønsket om hurtigst muligt og kraftigst muligt at slaa Radikalismen ihjel. Dette er kun for saa vidt rigtigt, som det var en Betingelse for at faa Forsvarslovene gennemførte. Naar dette var Betingelsen derfor, erkender jeg, at saa var vort Formaal dette at gøre en Ende paa det radikale Herredømme her i Landet. Jeg skal ellers ikke komme dybere ind derpaa, men kun hævde, at der fra Højres Side ved vor Deltagelse i og Planlæggelse af Valgkampen ved Folketingsvalget den 20. Maj hverken er blevet taget Hensyn til at slaa Per eller Povl ned, undtagen for saa vidt det gjaldt om at naa det politiske Formaal, Forsvarslovenes rette Gennemførelse, saaledes som de vare vedtagne. Heller ikke var der planlagt nogen som helst Fordel med Hensyn til Landstingsvalgene. Kort sagt: Højre har ved denne Lejlighed — hvad der for øvrigt har været anerkendt baade fra moderat og radikal Side — for Alvor vist, at det kan se bort fra alle politiske Formaal og ene tage Hensyn til Landets Forsvars Udvikling. Det er det, der er sket, og intet andet.

Men i øvrigt vil jeg sige, at det Samarbejde, der fandt Sted ved disse Valg og fortsattes ved Landstingsvalgene, var den naturligste Ting af Verden. Der skal vanskeligt kunne rejses nogen Indvending mod Realiteten; thi hvad hviler dette Samarbejde paa? Det hviler simpelthen paa de to store Grundsætninger: først og fremmest Landets Forsvar og dernæst Bevarelsen af Samfundets nuværende Grundlag, hvorpaa Udviklingen skal føres videre. Dette er de to fundamentale Grundpiller, som vi ere enige om at staa paa, alle vi, der have ført dette Samarbejde. Men dette Samarbejde medfører ingenlunde, at vi her paa Ting i tykt og tyndt skulle gaa sammen og skulle støtte Regeringen i alle forslag. Tværtimod, Venstre og Højre have forskellige Ønsker, som de søge at faa gennemførte. Men det Samarbejde, som er ført gennem disse to Valg, fordrer ganske naturligt en gensidig Hensyntagen, naar man da ikke vil forskertse Fortsættelsen deraf